Kučera J. & Váňa J. (2003): Check- and Red List of bryophytes of the Czech Republic (2003). – Preslia 75: 193–222.
Nyholm E. (1993): Illustrated Flora of Nordic Mosses. Fasc. 3. *Bryaceae – Rhodobryaceae – Mniaceae – Cinclidiaceae – Plagiomniaceae*. – Nordic Bryological Society, Copenhagen and Lund. [pp. 145-244]
Shaw A. J. (1981): The taxonomy of *Bryum oblongum* and *B. blindii*. – Canadian Journal of Botany 59: 1426–1435.
Smith A. J. E. (1978): The moss flora of Britain and Ireland. – Cambridge University Press, Cambridge. [706 pp.]
Smith A. J. E. & Whitehouse H. L. K. (1978): An account of the British species of the *Bryum bicolor* complex including *B. dunense* sp. nov. – Journal of Bryology 10: 29–47.
Vanderpoorten A. & Zartman C. E. (2002): The *Bryum bicolor* complex in North America. – The Bryologist 105: 128–139.
Wilczek R. & Demaret F. (1976): Les espèces belges du 'complexe *Bryum bicolor*' (Musci). – Bulletin du Jardin Botanique National de Belgique 46: 511–541.

ROZDÍLY MEZI POLSKÝM A ČESKÝM SEZNAMEM MECHŮ

Differences between the Polish and Czech check-lists of mosses

Jiří V á ň a

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra botaniky, Benátská 2, CZ–128 01 Praha 2, e-mail: vana@natur.cuni.cz

Abstract: The following article analyzes the nomenclatural and taxonomic differences between the recent Polish and Czech check-lists of mosses. Existing differences are grouped into five categories. The first category summarizes the author citations, which must be corrected in the Czech list (part a) and the Polish catalogue (part b), respectively (the corrections appear in bold). The following three categories list the differences in the generic classification of species, different taxonomic rank used and different names used for nomenclatural reasons. The last category summarizes the newly proposed genera and combinations or resurrected combinations in the Polish check-list that are not in common use. Author's comments on some of the listed differences are included.

Keywords: Poland, Czech Republic, mosses, nomenclature.

Koncem roku 2003 byl publikován katalog polských mechů (Ochyra, Żarnowiec & Bednarek-Ochyra 2003, viz recenze na jiném místě tohoto čísla Bryonory), který svým významem daleko překračuje charakter lokálního seznamu vzhledem k množství nomenklatorických a taxonomických úprav v něm zahrnutých. Ve snaze přiblížit čtenářům odlišnosti v recenzovaném polském katalogu mechů a v českém seznamu, zveřejněném o několik měsíců dříve (Kučera & Váňa 2003), předkládám v tomto článku výčet nomenklatorických odlišností, které zahrnují jak čistě nomenklatorické úpravy včetně autorských citací, tak změny jmen související s taxonomickými studiemi. V článku jsou zahrnuty rozdíly, dotýkající se jak těch druhů, které jsou podle uvedeného seznamu na území ČR doloženy, tak i rozdíly u jmen taxonů, které jsou zahrnuty v kategorii NE (l. c., str. 214-217) a jsou z výskytu na našem území prozatím vyloučeny. Samozřejmě nebylo možno konfrontovat jména a autorské citace těch druhů, které se na území Polska nevyskytují (druhy s mediterránním a subatlantským rozšířením) a nejsou tedy zahrnuty v polském seznamu, pokud ovšem nejsou zmíněny v poznámkách.

Rozdíly jsou rozčleněny do pěti tématických skupin, ke každé je uveden stručný komentář, který je třeba považovat za soukromý názor autora. Tento komentář se logicky mnohdy opírá i o konkrétní názory v již publikovaných studiích některých autorů. Vzhledem ke skutečnosti, že

v následujících řádcích se jedná pouze o srovnání dvou seznamů, nikoliv o fundovanou studii s diskusí, podrobně rozebírající jednotlivé případy (na podobnou studii se autor mnohdy necítí být, navíc i vzhledem k dnes existujícím podkladům, kvalifikován), je v textu, kde autorovu informaci doplňuje nebo do určité míry ovlivňuje názor jiného autora či autorů, uveden pouze odkaz na autora názoru či studie (či studií) bez přesné citace konkrétní studie (případným zájemcům jsem kdykoli ochoten potřebné citace sdělit). Výčet rozdílů je v uveden abecedním pořádku, jména v závorkách u druhé a dalších skupin představují ekvivalenty v českém seznamu.

1. Rozdíly v autorských citacích

Výčet zde uvedených rozdílů představuje v první části („a“) odchylky dvou typů. V prvé řadě se jedná o přehled nepřesností v autorských citacích u některých jmen druhů, které autorům českého seznamu unikly nebo ještě nebyly známy při jeho sestavovaní; tyto je třeba v rámci oprav českého seznamu jednoznačně akceptovat (jsou uvedeny jak zde, tak i v dalších skupinách, kde je uvedeno vzhledem k dalším odchylnostem několik dalších jmen s rozdílnými autorskými citacemi, tučným tiskem). Větší počet úprav (opět vyznačeno tučně) ale představuje přehled doplňků úplných citací, pokud ovšem hodláme akceptovat úplnou citaci autorů (tj. i autora uvedeného před „ex“). Tento druhý případ je z hlediska eventuálních oprav dosti problematický, neboť v mnohých literárních podkladech (včetně Indexu Muscorum nebo databáze TROPICOS, kde v obou případech ani tato otázka není důsledně jednoznačně vyřešena) se autor před zkratkou „ex“ z praktických důvodů neuvádí; ani Mezinárodní kód botanické nomenklatury nepřikazuje jejich používání. Tyto rozdíly jsou zde uvedeny proto, že v českém seznamu byla praxe úplných citací nastolena. V tomto bodě ale nelze výčet taxonů zde uvedených chápat jako absolutně úplný přehled těchto eventuelních doplňků českého seznamu. Stejně tak v polském katalogu na rozdíl od českého seznamu naopak nejsou uvedeni autoři před „ex“ v řadě dalších případů, které jsou uvedeny v druhé části („b“) abecedního seznamu; dosud nezjištěných doplňků a eventuelních oprav tohoto typu bude zcela jistě více (v polském i českém seznamu chybí např. *Leptobryum pyriforme* (**[L. ex]** Hedw.) Wilson); navíc je ještě možné, že po podrobném nomenklatorickém studiu se ukáží některé případy jak z části „a“, tak z části „b“ za neopodstatněné a budou upraveny. Na omluvu autorů českého, případně i polského seznamu nutno podotknout, že otázka přesné nomenklatury mechů, zvláště s ohledem na autorské citace, není dosud u většiny evropských druhů, na rozdíl od játrovek, celkově spolehlivě dořešena. Pro evropské druhy játrovek byla již v dřívějších letech provedena jak revize typových položek, tak ověření literárních pramenů s originálními popisy, případně kombinacemi, což značně přispělo ke stabilizaci nomenklatury druhů tohoto oddělení (viz zmínka v recenzi).

Část „a“

Aloina aloides (**Koch ex** Schultz) Kindb.
Amblyodon dealbatus (**[Sw. ex]** Hedw.) P. Beauv.
Amphidium mougeotii (**Schimp.**) Schimp.
Anacamptodon splachnoides (**Froel. ex** Brid.) Brid.
Antitrichia curtipendula (**[Timm ex]** Hedw.) Brid.
Archidium alternifolium (**[Dicks. ex]** Hedw.) Mitt.
Brachythecium salebrosum (**Hoffm. ex** F. Weber & D. Mohr) Schimp.
Bryum pallens Sw. **ex anon.**
Campyliadelphus chrysophyllus (Brid.) **R.S. Chopra**
Campylophyllum halleri (**[Sw. ex]** Hedw.) M. Fleisch.
Campylopus pyriformis (**Schultz**) Brid.
Campylopus subulatus Schimp. e**x Milde**
Cnestrum alpestre (**Huebener**) Nyholm **ex Mogensen**
Cnestrum schistii (**Gunnerus ex** F. Weber & D. Mohr) I. Hagen
Dichodontium flavescens (**Dicks.**) Lindb.
Dicranella rufescens (**Dicks.**) Schimp.

Dicranella schreberiana (Hedw.) **Dixon**
Dicranum fuscescens **Sm.**
Dicranum majus **Sm.**
Dicranum polysetum Sw. **ex anon.**
Ephemerum serratum (**[Schreb. ex]** Hedw.) Hampe
Eucladium verticillatum (**[L. ex] With**.) Bruch & Schimp. – v polském katalogu jako nedořešený problém (Hedw. ex Brid.), mezitím dořešeno (Ochyra in lit.)
Eurhynchium striatum (**[Schreb. ex]** Hedw.) Schimp.
Fissidens viridulus (Sw. **ex anon.**) Wahlenb.
Heterocladium heteropterum (**Brid.**) Schimp.
Homomallium incurvatum (**[Schrad. ex]** Brid.) Loeske
Hypnum pratense **W.D.J. Koch ex Spruce**
Isothecium alopecuroides (**Lam. ex** Dubois) Isov.
Mnium stellare **[Reichard ex]** Hedw.
Orthothecium rufescens (**Dicks. ex** Brid.) Schimp.
Orthotrichum affine **Schrad. ex** Brid.
*Orthotrichum cupula*tum **Hoffm. ex** Brid.
Orthotrichum diaphanum **Schrad. ex** Brid.
Orthotrichum pumilum Sw. **ex anon.**
Physcomitrium pyriforme (Hedw.) **Bruch & Schimp.**
Physcomitrium sphaericum (C.F.Ludw. **ex Schkuhr**) Brid.
Plagiobryum zierii (**[Dicks. ex]** Hedw.) Lindb.
Plagiomnium affine (Blandow **ex Funck**) T.J. Kop.
Pleurozium schreberi (**Willd. ex** Brid.) Mitt.
Pogonatum nanum (**[Schreb. ex]** Hedw.) P. Beauv.
Pohlia lescuriana (Sull.) **Ochi**
Pohlia lutescens (Limpr.) **H.** Lindb.
Pohlia proligera (**Kindb.**) **Lindb. ex Broth.**
Polytrichastrum sexangulare (**Flörke ex** Brid.) G.L. Sm.
Polytrichum strictum **Menzies ex** Brid.
Pseudephemerum nitidum (Hedw.) **Loeske**
Pseudoleskeella catenulata (**Brid. ex** Schrad.) Kindb.
Rhabdoweisia crispata (**Dicks.**) Lindb.
Rhodobryum ontariense (Kindb.) **Kindb.**
Rhynchostegium megapolitanum (**Blandow ex** F. Weber & D. Mohr) Schimp.
Rhytidium rugosum (**[Ehrh. ex]** Hedw.) Kindb.
Sphagnum lindbergii **Schimp.**
Sphagnum tenellum (Brid.) **Pers. ex** Brid.
Straminergon stramineum (**Dicks. ex** Brid.) Hedenäs
Tetraplodon angustatus (**Hedw.**) Bruch & Schimp.
Tetraplodon mnioides (**[Sw. ex]** Hedw.) Bruch & Schimp.
Thamnobryum alopecurum (Hedw.) **Gangulee**
Thuidium delicatulum (Hedw.) **Schimp.**
Tortula muralis var. *aestiva* **[Brid. ex]** Hedw.
Zygodon dentatus (**Limpr.**) Kartt.

Část „b“

Brachythecium mildeanum (Schimp.) Schimp. **ex** Milde
Bryum elegans **Nees ex** Brid. (jako *Rosulabryum elegans*)
Bryum warneum (Röhl.) **Blandow ex** Brid.
Microbryum curvicolle (**[Ehrh. ex]** Hedw.) R.H. Zander
Plagiopus oederianus (Sw.) **H.A. Crum & L.E. Anderson**
Pseudoleskeella tectorum (Brid.) Kindb. e**x Broth.**
Racomitrium affine (**Schleich. ex** F. Weber & D. Mohr) Bednarek-Ochyra & Ochyra (jako *Bucklandiella affinis*)

Racomitrium elongatum (**[Ehrh. ex]** Frisvoll) Bednarek-Ochyra & Ochyra (jako *Niphotrichum elongatum*)
Sphagnum austinii Sull. **ex Austin**
Sphagnum balticum (Russow) Russow **ex C.E.O. Jensen**
Sphagnum compactum **DC. ex** Lam. & DC.
Sphagnum platyphyllum (**Lindb. ex** Braithw.) **Sull. ex** Warnst.
Sphagnum pulchrum (**Lindb. ex** Braithw.) Warnst.
Sphagnum quinquefarium (**Lindb. ex** Braithw.) Warnst.
Tortula acaulon (**[L. ex]** With.) R.H. Zander

2. Rozdíly v rodové příslušnosti některých taxonů

V této části jsou shrnuty odchylky v taxonomickém pojetí autorů obou seznamů z hlediska zařazení druhů do rodů. Zde by bylo eventuelní absolutní přijetí rozdílů ve formě oprav českého seznamu v řadě případů dosti problematické a diskutabilní. Z hlediska stávajícího stavu poznání bude zřejmě třeba přijmout některé zde uvedené rozdíly a změny jakožto úpravy nomenklatury v českém seznamu. K nim lze řadit pojetí rodů v čeledi Hylocomiaceae, tj. oddělení rodů *Hylocomiastrum* a *Leskeobryum*, v čeledi Brachytheciaceae, tj. rody *Brachytheciastrum*, *Eurhynchiastrum* a *Sciuro-hypnum* a další, již dříve používané změny – *Kindbergia*, *Oxyrrhynchium* a některé přesuny mezi rody (týkají se zvláště rodu *Cirriphyllum*), dále neoddělování rodu *Octodiceras* od rodu *Fissidens* (dnes přijímané všemi specialisty rodu) a přijetí rodu *Protobryum*. Pro přijetí těchto změn hovoří taxonomická zpracování v rámci skupin, k nimž zmíněné rody patří (včetně zdůvodnění těchto změn monografy).

Na druhé straně mnohé případy rodové koncepce v polském seznamu nekorespondují s koncepcí rodů přijatou v českém seznamu (např. změny v čeledi Amblystegiaceae, otázka rodů v „široké“ čeledi Leskeaceae).

Akceptování dalších rodů se jeví na základě publikovaných studií založené na molekulárních analýzách jako nepříliš vhodné či oprávněné a minimálně diskutabilní. Toto se týká rodu *Buckiella*, kde studie čeledi Plagiotheciaceae na molekulární úrovni nepotvrdily oprávněnost oddělení tohoto rodu (v Evropě s jediným druhem, který se však morfologicky od ostatních druhů rodu dosti odlišuje). Rozporuplné jsou stále názory související s vystavením rodu *Rosulabryum* (rozdíly ve studiích Spenceho, Pedersena a Pedersena & Hedenäse a konečně Coxe & Heddersona v otázce koncepce širokého rodu *Bryum* a příbuzných rodů čeledi vůbec). Konečně otázka oddělování „drobných“ rodů *Abietinella*, *Orthodicranum* a *Pseudoscleropodium* je věcí názoru či taxonomického pojetí a souvisí zcela jistě i s celkovou koncepcí pojetí rodů v té které studii.

V tomto i následujících oddílech je na prvním místě uvedeno jméno taxonu podle polského seznamu, v závorce je ekvivalent z českého seznamu.

Abietinella abietina (Hedw.) M. Fleisch. (*Thuidium abietinum*)
Brachytheciastrum vanekii (Šmarda) Ochyra & Żarnowiec (*Brachythecium vanekii*)
Brachytheciastrum velutinum (Hedw.) Ignatov & Huttunen (*Brachythecium velutinum*)
Brachythecium tommasinii (Sendtn. ex Boulay) Ignatov & Huttunen (*Cirriphyllum tommasinii*)
Buckiella undulata (Hedw.) Ireland (*Plagiothecium undulatum*)
Campylium polygamum (Schimp.) Lange & C.E.O. Jensen (*Drepanocladus polygamus*)
Cirriphyllum crassinervium (**Taylor**) Loeske & M. Fleisch. (*Eurhynchium crassinervium*)
Cirriphyllum tenuicaule (Spruce) Wijk & Margad. (*Rhynchostegiella tenuicaulis*)
Eurhynchiastrum pulchellum (Hedw.) Ignatov & Huttunen (*Eurhynchium pulchellum*)
Fissidens fontanus (Bach. Pyl.) Steudel (*Octodiceras fontanum*)
Hygroamblystegium fluviatile (Hedw.) Loeske (*Amblystegium fluviatile*)
Hygroamblystegium tenax (Hedw.) Jenn. (*Amblystegium tenax)*
Hylocomiastrum pyrenaicum (Spruce) M. Fleisch. ex Broth. (*Hylocomium pyrenaicum*)
Hylocomiastrum umbratum (**[Ehrh. ex]** Hedw.) M. Fleisch. ex Broth. (*Hylocomium umbratum*)
Hypnum lindbergii Mitt. (*Calliergonella lindbergii*)
Kindbergia praelonga (Hedw) Ochyra (*Eurhynchium praelongum*)
Leptodictyum humile (P. Beauv.) Ochyra (*Amblystegium humile*)

Leskeella nervosa (Brid.) Loeske (*Pseudoleskeella nervosa*)
Limprichtia cossonii (Schimp.) L.E. Anderson, H.A. Crum & W.R. Buck (*Scorpidium cossonii*)
Limprichtia revolvens (Sw. **ex anon.**) Loeske (*Scorpidium revolvens*)
Loeskeobryum brevirostre (Brid.) M. Fleisch. ex Broth. (*Hylocomium brevirostre*)
Orthodicranum flagellare (Hedw.) Loeske (*Dicranum flagellare*)
Orthodicranum montanum (Hedw.) Loeske (*Dicranum montanum*)
Orthodicranum tauricum (Sapjegin) Smirnova (*Dicranum tauricum*)
Orthotheciella varia (Hedw.) Ochyra (*Amblystegium varium*)
Oxyrrhynchium hians (Hedw.) Loeske (*Eurhynchium hians*)
Oxyrrhynchium schleicheri (**R. Hedw.**) Röll (*Eurhynchium schleicheri*)
Oxyrrhynchium speciosum (Brid.) Warnst. (*Eurhynchium speciosum*)
Plasteurhynchium striatulum (Spruce) M. Fleisch. ex Broth. (*Eurhynchium striatulum*)
Protobryum bryoides (Dicks.) J. Guerra & Cano (*Tortula protobryoides*)
Pseudoscleropodium purum (Hedw.) M. Fleisch. ex Broth. (*Scleropodium purum*)
Pseudoleskea incurvata (Hedw.) Loeske (*Lescuraea incurvata*)
Pseudoleskea patens (Lindb.) Kindb. (*Lescuraea patens*)
Pseudoleskea radicosa (Mitt.) Macoun & Kindb. (*Lescuraea radicosa*)
Rosulabryum capillare (Hedw.) J.R. Spence (*Bryum capillare*)
Rosulabryum elegans (Nees ex Brid.) Ochyra (*Bryum elegans*)
Rosulabryum laevifilum (Syed) Ochyra (*Bryum laevifilum*)
Rosulabryum stirtonii (Schimp.) Ochyra (*Bryum stirtonii*)
Sciuro-hypnum flotowianum (Sendtn.) Ignatov & Huttunen (*Eurhynchium flotowianum*)
Sciuro-hypnum oedipodium (Mitt.) Ignatov & Huttunen (*Brachythecium oedipodium*)
Sciuro-hypnum plumosum (Hedw.) Ignatov & Huttunen (*Brachythecium plumosum*)
Sciuro-hypnum populeum (Hedw.) Ignatov & Huttunen (*Brachythecium populeum*)
Sciuro-hypnum reflexum (Starke) Ignatov & Huttunen (*Brachythecium reflexum*)
Sciuro-hypnum starkei (Brid.) Ignatov & Huttunen (*Brachythecium starkei*)

3. Rozdíly v použité taxonomické kategorii

V této části jsou uvedeny rozdíly mezi oběma seznamy, které se projevují v použití odlišné taxonomické kategorie (konkrétně variety) pro taxon v hodnotě druhu uvedený takto buď v českém nebo polském seznamu. Zde je eventuální diskuse k této problematice možná pouze na úrovni taxonomického pojetí. Je však třeba upozornit, že polský seznam uvádí větší množství variet než český seznam, který se omezil pouze na ty variety, kde geneticky založená odlišnost již byla prokázána nebo s velkou pravděpodobností bude ověřena v budoucnosti. Bohužel otázka vnitrodruhového členění u většiny mechorostů (a to nejen mechů) není dodnes spolehlivě vyřešena a v mnoha případech ještě dlouho nebude, a tak se otázka diskuse u těch variet (o jiné úrovně se v seznamech nejedná), kde není doložen genetický základ, mnohdy přesouvá na úroveň spekulací.

Ty případy, kdy v polském katalogu nebo českém seznamu jsou uvedeny odchylky (variety), které nemají odpovídající ekvivalent v druhém seznamu (a z čistě taxonomického či nomenklatorického hlediska je možno je považovat za synonymum nominátní variety) nejsou v seznamu zahrnuty. Obdobně nejsou zahrnuty ani ty případy, kdy pojetí některého druhu jednoho seznamu zahrnuje dva druhy seznamu druhého. Tato skutečnost totiž nemůže být z publikované verze zřejmá uživateli (patřičné taxony nejsou v synonymice uvedeny), je prakticky známa autorům seznamu. Příkladem může být na straně polského katalogu odlišení taxonů *Amblystegium juratzkanum* Schimp. nebo *Hygrohypnum duriusculum* (De Not.) D. W. Jamieson na úrovni samostatných druhů (tyto taxony považovali autoři českého seznamu za synonymní s druhy *Amblystegium serpens* a *Hygrohypnum molle* a jako samostatné druhy je neodlišili), na straně českého seznamu odlišení druhu *Sphagnum brevifolium* (Lindb. ex Braithw.) Röll (zřejmě považován polskými autory za synonymní s druhem *Sphagnum fallax*) nebo *Tortella bambergeri* (Schimp.) Broth. (pravděpodobně nepovažován za odlišný od druhu *Tortella tortuosa*). Jedinou výjimkou z uvedeného tvrzení, kterou lze odvodit z použité synonymiky, navíc ne zcela přesně

interpretované v obou seznamech, je *Aloina obliquifolia* (Müll. Hal.) Broth. v českém seznamu, podle synonyma považovaná za identický druh s *Aloina rigida* v polském katalogu.

Abietinella hystricosa (Mitt.) Broth. (*Thuidium abietinum* var. *hystricosum*)
Aloina ambigua (Bruch & Schimp.) Lindb. (*Aloina aloides* var. *ambigua*)
Andreaea rupestris var. *alpestris* (Thed.) Sharp (*Andreaea alpestris*, taxon s pochybným statutem)
Atrichum flavisetum Mitt. (*Atrichum undulatum* var. *gracilisetum*)
Bryum caespiticium var. *imbricatum* Bruch & Schimp. (*Bryum kunzei*)
Bryum pseudotriquetrum var. *bimum* (Schreb.) Lilj. (*Bryum bimum*)
Campylium stellatum var. *protensum* (Brid.) Bryhn (*Campylium protensum*)
Ephemerum serratum var. *angustifolium* (Bruch & Schimp.) Bruch & Schimp. (*Ephemerum minutissimum*)
Palustriella commutata var. *falcata* (Lindb.) Ochyra (*Palustriella falcata*)
Polytrichum commune var. *perigoniale* (Michx.) Hampe (*Polytrichum perigoniale*)
Weissia fallax Sehlm. (*Weissia controversa* var. *crispata*)

4. Nomenklatoricky opravená jména

V této skupině je zahrnuto pět druhů, kde z hlediska nomenklatury odpovídající úrovni poznání v době vydání seznamů je v polském seznamu použito stávající platné jméno, v českém jeho synonymum nebo ekvivalent. Pro druh *Philonotis arnellii* bude zřejmě platným jménem *Ph. capillaris*, které je uvedeno poněkud předčasně v českém seznamu s pravděpodobně neodpovídající autorskou zkratkou; celý problém však nebyl dosud po taxonomické ani nomenklatorické stránce dořešen a publikován. Jako opačný případ lze považovat dva další případy, a to *Dicranum congestum* Brid., uvedené v polském katalogu mezi synonymy druhu *Dicranum flexicaule* (ve skutečnosti typ patří k druhu *D. fuscescens*; synonymem druhu *D. flexicaule* je *D. congestum* auct.) a dále *Dicranum sendtneri* Limpr., uvedené jako samostatný druh (nejedná se o samostatný druh, typová položka obsahuje údajně směs *D. fuscescens* a *D. elongatum*).

Specifický případ týkající se taxonomie, nikoliv nomenklatury, je *Drepanocladus capillifolius* (Warnst.) Warnst. (v českém seznamu je ekvivalentním druhem *Drepanocladus longifolius*). O správnosti použití konkrétního jména rozhodlo přijetí určité taxonomické koncepce (přijetí či odmítnutí identity jihoamerických a evropských populací na druhové úrovni).

Bryum amblyodon Müll. Hal. (*Bryum imbricatum*)
Mnium lycopodioides Schwägr. (*Mnium ambiguum*)
Philonotis arnellii Husn. (*Philonotis capillaris*)
Schistidium helveticum (Schkuhr) Deguchi (*Schistidium singarense*)
Syntrichia montana Nees (*Syntrichia intermedia*)

5. Nově navržená členění dosud stávajících rodů

Do této skupiny zařazuji úpravy, které přináší polský katalog a jsou z dnešního pohledu ve své podstatě nové. Jedná se o nové kombinace na úrovni druhu spojené s nově popsanými, na úroveň rodu povýšenými nebo pro evropské taxony prvně použitými rodovými jmény, jednak o použití již dříve popsaných rodů, resp. druhových kombinací s těmito rody v rámci nově navrženého členění.

Většina změn se týká dosud (včetně recentních monografií) široce chápaných rodů *Grimmia* a *Racomitrium* a je postavena na obdobné filozofii, podle které bylo provedeno štěpení rodů v řadě čeledí již v minulosti a kde tyto změny jsou obecně akceptovány. To předurčuje tyto změny do jisté míry k přijetí. Zde pouze upozorňuji na problém, který nastane použitím jména *Dryptodon incurvus* (nomenklatoricky neodpovídá *Grimmia incurva*, nýbrž *G. elatior*). Otázkou je přijetí dalších nově navržených rodů mimo čeleď Grimmiaceae. Podle názoru autora komentáře by bylo vhodné přijmout i nově navržený rod *Diobelonella* pro taxon nedávno přeřazený pouze na základě molekulárních dat k rodu *Dichodontium* (*D. palustre*), kde je zcela cizím a heterogenním prvkem

podobně jako byl v rodě *Dicranella*. Veškeré morfologické charakteristiky totiž zcela jednoznačně vyřazují druh *D. palustre* ze stávající koncepce rodu *Dichodontium*.

Naproti tomu oddělení rodu *Campylidium* od *Campylophyllum* a vymezení rodu *Hymenoloma* je v dnešní době prozatím diskutabilní a vyžaduje potvrzení dalšími studiemi. Obzvlášť v případě rodu *Campylidium* se jedná pravděpodobně o další štěpení v rámci čeledi, kde je již zakotveno úzké pojetí rodů. Bez dalších studií (např. na molekulární úrovni) se spíše bude jednat o předčasný krok; v tomto názoru se autor článku shoduje s názorem Hedenäse, který zpracování celého komplexu (i s uvedeným shodným názorem) zveřejnil.

Bucklandiella affinis (Schleich. ex F. Weber & D. Mohr) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium affine*)
Bucklandiella heterosticha (**Hedw.**) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium heterostichum*)
Bucklandiella macounii (Kindb.) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium macounii*)
Bucklandiella macounii subsp. *alpina* [„*alpinum*“] (E. Lawton) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium macounii* susbp. *alpinum*)
Bucklandiella microcarpos [„*microcarpa*“] (Hedw.) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium microcarpon*)
Bucklandiella sudetica (Funck) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium sudeticum*)
Campylidium calcareum (Crundw. & Nyholm) Ochyra (*Campylophyllum calcareum*)
Campylidium sommerfeltii (Myrin) Ochyra (*Campylophyllum sommerfeltii*)
Codriophorus acicularis (Hedw.) P. Beauv. (*Racomitrium aciculare*)
Codriophorus aquaticus (Brid. ex Schrad.) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium aquaticum*)
Codriophorus fascicularis (Hedw.) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium fasciculare*)
Diobelonella palustris (Dicks.) Ochyra (*Dichodontium palustre*)
Dryptodon anomalus (Hampe ex Schimp.) Loeske (*Grimmia anomala*)
Dryptodon contortus (Wahlenb.) Brid. (*Grimmia incurva*)
Dryptodon decipiens (Schultz) Loeske (*Grimmia decipiens*)
Dryptodon elongatus (Kaulf.) Hartm. (*Grimmia elongata*)
Dryptodon funalis (Schwägr.) Brid. (*Grimmia funalis*)
Dryptodon hartmanii (Schimp.) Limpr. (*Grimmia hartmanii*)
Dryptodon incurvus (Hornsch.) Brid. (*Grimmia elatior*)
Dryptodon muehlenbeckii (Schimp.) Loeske (*Grimmia muehlenbeckii*)
Dryptodon orbicularis (Bruch **ex Wilson**) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia orbicularis*)
Dryptodon patens (Hedw.) Brid. (*Grimmia ramondii*)
Dryptodon pulvinatus (Hedw.) Brid. (*Grimmia pulvinata*)
Dryptodon torquatus (**Drumm.**) Brid. (*Grimmia torquata*)
Dryptodon trichophyllus (Grev.) Brid. (*Grimmia trichophylla*)
Guembelia laevigata (Brid.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia laevigata*)
Guembelia longirostris (Hook.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia longirostris*)
Guembelia ovalis (Hedw.) Müll. Hal. (*Grimmia ovalis*)
Guembelia teretinervis (Limpr.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia teretinervis*)
Guembelia tergestina (Tomm. ex Bruch & Schimp.) Buyss. (*Grimmia tergestina*)
Guembelia unicolor (Hook.) Buyss. (*Grimmia unicolor*)
Hymenoloma crispulum (Hedw.) Ochyra, Żarnowiec & Bednarek-Ochyra (*Dicranoweisia crispula*)
Niphotrichum canescens (Hedw.) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium canescens*)
Niphotrichum elongatum ([Ehrh. ex] Frisvoll) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium elongatum*)
Niphotrichum ericoides (Brid.) Bednarek-Ochyra & Ochyra (*Racomitrium ericoides*)
Orthogrimmia alpestris (**Schleich. ex** F. Weber & D. Mohr) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia alpestris*)
Orthogrimmia caespiticia (Brid.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia caespiticia*)
Orthogrimmia donniana (Sm.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia donniana*)
Orthogrimmia montana (Bruch & Schimp.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia montana*)
Orthogrimmia sessitana (De Not.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia sessitana*)
Streptocolea atrata (Miel. ex Hornsch.) Ochyra & Żarnowiec (*Grimmia atrata*)

Poděkování:

Autor přehledu děkuje J. Kučerovi za některé doplňky, za připomínky, týkající se koncepce toho přehledu a za prodiskutování některých názorů, a dále R. Ochyrovi za dořešení dvou sporných případů v polském katalogu.

Literatura:

Kučera J. & Váňa J. (2003): Check- and Red List of bryophytes of the Czech Republic (2003). – Preslia 75: 193–222.

Ochyra R., Żarnowiec J. & Bednarek-Ochyra H. (2003): Census Catalogue of Polish Mosses. – In: Biodiversity of Poland 3: 1–372, Kraków.

MECHOROSTY ZAZNAMENANÉ V PRŮBĚHU 11. JARNÍHO SETKÁNÍ BRYOLOGICKO-LICHENOLOGICKÉ SEKCE V RYCHLEBSKÝCH HORÁCH

Bryophytes recorded during the 11th Spring Meeting of the Bryological and Lichenological Section in the Rychlebské hory Mts.

Vítězslav Plášek[1], Jan Kučera[2] & Magda Zmrhalová[3]
s přispěním: Beata Cykowska[4], Ewa Fudali[5], Zbyněk Hradílek[6], Táňa Jakšičová[2], Jiří Košnar[2], Svatava Kubešová[7], Ivana Marková[8], Ivan Novotný[7], Włodzimierz Pisarek[9], Radka Mudrová[10], Zbyněk Sovík[1], Monika Staniaszek[11], Sylwia Wierzcholska[11] & Jan Żarnowiec[12]

[1] *Ostravská univerzita, PřF, KBE, Chittussiho 10, CZ–710 00 Ostrava*; [2] *Jihočeská Univerzita, biologická fakulta, Branišovská 31, CZ–370 05 České Budějovice;* [3] *Vlastivědné muzeum v Šumperku, Hlavni tř. 22, CZ–787 31 Šumperk*; [4] *Laboratory of Bryology, W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Ul. Lubicz 46, PL–31-512 Kraków, Poland*; [5] *Akademia Rolnicza, Katedra Botaniki i Fizjologii Roślin, Ul. Cybulskiego 32, PL–50-205 Wrocław, Poland*; [6] *Univerzita Palackého Olomouc, PřF, katedra botaniky, tř. Svobody 26, CZ–771 46 Olomouc*; [7] *Botanické odd. Moravského zemského muzea v Brně, Hviezdoslavova 29a, CZ–627 00 Brno*; [8] *Správa NP České Švýcarsko, Pražská 52, CZ–407 46 Česká Lípa*; [9] *ul. Rumiankowa 3/32, PL–11-041 Olsztyn, Poland*; [10] *Muzeum Českého lesa, Třída Míru 447, CZ–347 01 Tachov*; [11] *Wrocław University, Institute of Plant Biology, ul. Kanonia 6/8, PL–50-328 Wrocław, Poland*; [12] *University of Bielsko-Biała, Institute of Environmental Protection and Engineering, ul. Willowa 2, PL–43-309 Bielsko-Biała, Poland.*

Abstract: Bryophytes recorded and/or collected during the 11th Spring Bryological and Lichenological Days in Rychlebské hory Mts. are listed. Their number totalled 217 – 43 liverworts and 174 mosses. The most interesting records – *Riccardia chamaedryfolia, Hygrohypnum duriusculum, Pohlia melanodon* and *Plagiopus oederianus* are briefly noted.

Keywords: Rychlebské hory Mts., liverworts, mosses, bryophytes.

Bryologické poměry Rychlebských hor (včetně stručné historie jejich bryologického výzkumu) byly zpracovány již před téměř 50 lety Dudou a Pilousem (1959). Od té doby do současnosti bylo publikováno pouze několik krátkých příspěvků k výskytu mechorostů v tomto území (Plášek 1997, Plášek 1998, Plášek & Zmrhalová 1999, Zmrhalová 1999).

V průběhu bryologických dnů, které se uskutečnily v Rychlebských horách (22.–25.4. 2004), bylo nalezeno 222 druhů mechorostů (44 játrovek a 178 mechů), z toho 217 na detailněji zkoumaných lokalitách. Do seznamu je zahrnuto i několik nálezů zajímavých epifytů, jejichž výzkum v tomto pohoří v současnosti probíhá. Nejpozoruhodnější sběry či literární údaje